

Vladislav Raclavský

47 let, Ústav mikrobiologie, částečně pracuje v rutinní mikrobiologické diagnostice pro FNOL, částečně ve výzkumu, v malém rozsahu pregraduální výuka, školitel PhD studentů.

Základní profesní představení viz https://www.researchgate.net/profile/Vladislav_Raclavsky/

Základní osobní představení viz <https://www.facebook.com/vladislav.raclavsky>

Hned na začátku musím zklamat Ty z Vás, kdo by zde rádi našli předvolební sliby. Když jsem byl ještě mladý, plný sil a pocitu že mám spoustu času změnit svět, tak jsem se o leccos snažil v komunální politice. Hlavní zkušenost, kterou jsem si z toho odnesl je, že není dobré slibovat něco, co možná... asi... no, nejspíš vůbec nedokážu splnit, byť by bylo moje nasazení pro věc sebevětší.

Místo slibů a plánů bych rád využil této příležitosti, abych řekl, co mi na této fakultě nejvíc chybí. Nemám sice zrovna v oblíbenosti chrlíče citátů a bonmotů, ale v téhle chvíli jeden citát využiju:

„Demokracie je diskuse“

Abych byl objektivní, v Akademickém senátu LF jsem už druhé funkční období a pokud mohu posoudit, je to s diskusí stále lepší. Pořád to ale hodně daleko zaostává za mojí ideální představou. Myslím si, že problém je hlavně v naší kultuře stále ještě deformované pocitem že není moc dobré vybočit z řady. Myslím, že většina z nás má pořád pocit že se dokonce nehodí říct ani číšníkovi otevřeně své výhrady ke kvalitě jídla nebo obsluhy. Protože pak diskusi netrénujeme, tak nakonec ani neumíme dobře diskutovat, je pro nás obtížné prezentovat věci tak, aby byly vnímány jako zajímavý podnět k zamyšlení a diskusi a nebyly hned zpočátku vnímány jako útok, proti kterému je potřeba se vymezit. Pokud pak někdo diskutuje a projevuje přitom své názory, je v takové kultuře především zkoumáno co tím sleduje, k jakému táboru patří apod.

Protože současný děkan je diskusím vzácně otevřený a protože se podle mě nacházíme v době pro fakultu možná přelomové, tak bych nových voleb do senátu rád využil k pokusu diskusi vyprovokovat – ne jen v novém senátu, ale hlavně v akademické obci, která může na senát podněty vznášet a diskutovat např. na fakultním fóru na Internetu. V klíčových otázkách si po proběhlé diskusi na fakultním fóru a před hlasováním o věci v senátu dobře dovedu představit třeba i průzkum preferencí různých variant řešení na Intranetu, s hlasem pro senátory pochopitelně poradním.

Tady jsou moje podněty, podotýkám, že možná některé formuluju trošku provokativně, a taky se upřímně přiznám, že na mnoho otázek neznám sebejisté odpovědi, byť se tak někde v rámci pravidel provokace tvářím:

1. Jak velká velkorysost je rozumná při přípravě a spuštění rekonstrukce starých Teoretických ústavů?

Protože jsem byl ve stávajícím senátu, tak vím, že chystanou rekonstrukci starých TÚ ekonomicky asi v plném rozsahu potáhne LF ze svých prostředků, ale významnou část prostor využije FZV. Chápu, že na to FZV nemá, a chápu, že v zájmu splnění monitorovacích indikátorů potřebujeme společně vykázat určitý počet studentů, abychom nemuseli vracet evropské dotace na dostavbu. Souhlasím beze zbytku s tím, že staré TÚ je potřeba rekonstruovat brzy a že je pro obě fakulty nový celek

velkou šancí poskytnout studentům velmi atraktivní kampus. Opravdu ale máme kvalitní ekonomickou rozvahu celé akce? Poučili jsme se z akce dostavba, u které hradíme bez dotace předdimenzované parkoviště za 80 mil. Kč? Víme už, kolik nás nově stojí provoz obou budov? Ujistění, že podle propočtů budoucích příjmů to zvládneme, mě moc neuklidňuje, protože hlavním nákladem fakulty jsou myslím mzdy a pokud to tedy utáhneme, tak to znamená, že na úkor budoucích mezd. Co to může v důsledku znamenat viz další bod.

2. Jaká je personální politika fakulty? Je vůbec nějaká, nebo je vyhovující stav nemít „centrální“ personální politiku a nechat vše na zodpovědnosti přednostů?

Hlavním motorem výkonu typicky znalostní instituce, jakou je LF, jsou lidské zdroje. V nedávné minulosti tady byly konkrétní dotažené iniciativy pro získání velmi kvalitních vůdčích jedinců, kteří se dokázali postupně obklopit vynikajícími týmy. Mám ale dojem, že tento trend se docela vytratil, možná pochopitelně v konkurenci agendy dostavby TÚ a dalších strategických rozvojových plánů. Ale lidé jsou myslím opravdu klíčoví a motorem pohybu vpřed je vždy konkurence. Konkurence vzniká jen tam, kde je převis poptávky po pracovních pozicích nad nabídkou. Pokud nedokážeme nastavit podmínky k práci a základní nástupní platy tak, aby byla práce na LF (nejen ve FN) přitažlivá a mohli jsme si vybírat uchazeče o pozici i jen obyčejných začínajících odborných asistentů, bude kvalita fakulty klesat. Měli bychom investovat i v této oblasti, nejenom do budov. Kvalitní odborní asistenti nebo post-doktorandi se pak rekrutují zejména mezi prezenčními PhD studenty. Hlasí se k nám prezenční PhD studenti proto, že je přitahuje práce ve vynikajícím prostředí za stipendium, které jim umožní se plně věnovat svému růstu, nebo proto že nic lepšího nesehnali? Kolik studentů se v průměru hlásí na jedno místo, z kolika si vybíráme? To rozhoduje o budoucí kvalitě školy a když půjdeme 10 let špatnou cestou, tak budeme potřebovat dalších 20, abychom se z toho vzpamatovali. V nabídce jsme přitom nově pod velkým tlakem Brna a konkurence bude jen houstnout.

3. Jaký je skutečně optimální počet studentů LF? A pro koho optimální – pro fakultu (její kvalitu nebo ekonomiku?) nebo pro regionální zdravotnictví?

O této věci se teď aktuálně diskutuje nejvíc. Je dáno, že musíme k určitému datu společně s FZV vykázat určitý minimální počet studentů, abychom nemuseli vracet eurodotace na dostavbu. Rozdělení tohoto počtu mezi české a anglické studijní programy, pregraduální a postgraduální výuku a mezi LF a FZV je ale variabilní. Stejně tak je v určité míře variabilní i horní hranice počtu studentů, která ale naráží na kapacity FN a možnosti poskytnout kvalitní výuku. Chceme více vydělat na anglickém programu i za cenu, že bude při větším počtu studentů kvalita ještě nižší než dnes? Chceme naopak držet zodpovědně vyšší počet studentů v českém programu, aby bylo dost absolventů pro naše zdravotnictví? Tento sympatický názor zastává pan děkan. Nemůže ale potom nastat situace, že v regionu budou při dostatku absolventů nižší nástupní platy lékařů a jinde, kde plánují český program omezit, platy stoupnou a odsají nám naše nejlepší absolventy a pro naše regionální zdravotnictví a pro naši FN a pro kvalitu naší LF zůstane ještě pořád dostatek těch slabších? Nebylo by možná lepší držet jen ten minimální počet nutný pro splnění monitorovacích indikátorů, aby byla větší konkurence a z ní plynoucí kvalita

studentů a také prostor pro vyučující učit menší počet lidí lépe? Nebylo by dobré alespoň trochu zbořit dělení na český a anglický program a přijímat podle co nejjednoduššího měřítka kvality bez ohledu na program? Nebylo by dobré se zamyslet nad tím, jak také přitáhnout kvalitní interní doktorandy a jak udržet nejlepší absolventy na fakultě, nebo jak je získat zpět po „zkušené“ jinde?

4. Jakým způsobem by měla být podporována věda na fakultě? Máme průběžně kopírovat stálé změny systému hodnocení vědy v ČR? Co je kvalita v lékařské vědě?

Nevím už kde jsem to kdysi četl, ale pamatuji se na výstup ekonomického výzkumu, který hledal zdroje největších škod v tržní ekonomice jedné vyspělé, dlouhodobě stabilní a prosperující země. Překvapivě to nebyly ani přírodní pohromy, ani ekonomické krize, kurzová rizika, otřesy burz apod. Na prvním místě se s velkým odstupem umístily chyby manažerů velkých podniků, které už nejsou řízeny na základě odborných znalostí a zkušeností zakladatele firmy, ale na základě znalostí odborně vzdělaných manažerů, kteří jsou schopni na základě stejných pouček a doporučení řídit cokoli. Mám pocit, že nová snaha odstranit údajnou neefektivitu a pokulhávání české vědy nás vede do pasti manažerského řízení něčeho, co ze své samé podstaty takové řízení nesnáší. K tomu navíc přistupuje kombinace s českou kulturou, kdy každé nastavení promyšlených parametrů, které má vést k nějaké kýžené změně, vede především k soustředěnému úsilí aktérů o dosažení co nejlepšího hodnocení jakýmkoli způsobem obvykle obcházejícím původně zamýšlený účel, protože je to mnohem časově a ekonomicky efektivnější. Nejdřív přišel kafemlejnek, který skutečně vedl k nadprodukcí průměrných a podprůměrných výsledků, protože je takto snazší udělat body, než velmi kvalitním jednotlivým výstupem. Pak je snaha ho nejdřív úplně zrušit a pak aspoň poopravit přerozdělováním části peněz na základě peer-review hodnocení těch nejlepších výsledků. Fakulta tomu svoje vnitřní hodnocení a přerozdělování peněz pružně přizpůsobuje. Co bude za 4-6 let neví nikdo. Vrtá mi hlavou jak se stálé otřesy systému projeví na zájmu nových generací o výzkum, když příjem bude v této oblasti u nás vždy o něco nižší než v konkurenčních znalostních oborech. Myslím že v medicíně je člověk - nejen k výzkumu - motivovaný především tím, že chce něco přinést pro diagnostiku nebo léčení pacientů. Pokud chceme mít kvalitní vědu, tak bychom možná neměli dávat tak výrazně najevo, že na prvním místě je získat co nejvíc prostředků na základě hodnocení výsledků. Možná bychom měli diskutovat o tom, jak alespoň část prostředků na vědu použít k dlouhodobé podpoře výzkumu v prioritních oblastech. Aby lidé, kteří v nějakém týmu pracují, měli před sebou i nějaký jiný cíl než získat body a prostředky na další tři roky, během kterých je třeba získat minimálně stejný počet bodů a... Hodnocení kvality výstupů je samozřejmě vždy zpětně nutné, mělo by probíhat podle dlouhodobě daných pravidel ve stanovených intervalech a mělo by být podnětem i k útlumu podpory některé oblasti, která není konkurenceschopná.